

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

KAMMERRÅDGÅRD

ÆRØ KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	10-12-2018
Besigtiget af:	Hans Jørgen Hansen
Journalnummer:	18/08358
Kommune:	Ærø
Adresse:	Borgnæsvej 16, 5970 Ærøskøbing
Betegnelse:	Kammerrådgård
Fredningsår:	2003
Omfang:	"Kammerrådgården" med det fritliggende stuehus (1877), tre sammenbyggede avslænger (1827-1949), belægningerne langs bygningerne samt gårdspladsens brolægning. F. 2003.

I fredningsbeskrivelsen er der ikke taget stilling til lovligheden af bygningsarbejder foretaget i ejendommen.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi ved Kammerrådgården knytter sig i det ydre til det sammenhængende gårdanlæg med dets hierarkiske opbygning, hvor det fritliggende stuehus fremtræder stort og voluminøst som tegn på, at der har været midler til rådighed fra andet end landbruget.

Ved stuehusets ydre knytter den kulturhistoriske værdi sig endvidere til murværkets detaljering og den rige brug af profilsten i gesimserne og rundt om vinduer og yderdøre, hvilket vidner om, at der ved opførelsen var teglværksdrift tilknyttet.

I stuehusets indre knytter den kulturhistoriske værdi sig til den næsten intakte oprindelige grundplan med køkkenfaciliteter mod nord og de finere repræsentative rum centralt og syd i huset, og med mindre værelserne i tagetagens fronton mod øst/haven.

Den kulturhistoriske værdi knytter sig også til køkkenets tilhørende faciliteter som: kælderen under det nordøstlige hjørne med murede hvælv mellem træbjælker og tegllagte gulve, til pigeværelset mod nord over den forhøjede kælder, og til røgerummet i tagrummet i forbindelse med den nordlige køkkenskorsten.

Stuehusets kulturhistoriske værdi knytter sig i dets indre også til den fine bemaling af væggene, specielt i forstuen med marmoreringer og stafferinger, samt til lofternes bemaling og stafferinger, både i forstuen og i stuerne. Endvidere til fyldingsdørenes bemalinger med ådringer og stafferinger.

Ved avlsbygningernes ydre knytter den kulturhistoriske værdi sig til murværket i blank mur og røde sten samt sporene efter landbrugets udvikling frem til formentlig engang i 1950-erne.

Desuden til de stadig aflæselige funktioner, herunder: Værelserne/lejligheden med egen hoveddør og trævinduer i østenden af sydlængen, sydlængens forhøjede port og de små gamle staldvinduer af støbejern med halvbuet overdel, nordlængens gamle staldvinduer af støbejern med halvbuet overdel og de samhørende luger og revledøre, også med halvbuet overdel, porte og dobbeltdøre med kurvehanksbuer, samt den bredere og nyere vestlænge/lade med nyere og større støbejernsvinduer med fladbuet overdel.

I det indre af avlsbygningerne knytter den kulturhistoriske værdi sig til den delvis bevarede grundplan, herunder værelserne i østenden af den sydlige længe og karlekammeret midt i den nordlige længe, samt kostalden, hestestalden og svinestalden i den nordlige længe. Desuden til det bevarede interiør som spiltove og kostager samt til de bro- og tegllagte gulve, trælofterne og de murede hvælv mellem træbjælker i dele af nordlængen.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi ved Kammerrådsgården knytter sig i det ydre til det samlede anlæg og dets hierarkiske opbygning, hvor det fritliggende stuehus fremtræder stort og voluminøst, men alligevel indpasser sig i det samlede gårdanlæg med tre sammenbyggede avlsbygninger. Alt i røde mursten.

Til stuehusets arkitektoniske værdier hører også det røde tegltag med to skorstene, halvvalme mod nord og syd, samt spidsgavl på østsidens/havesidens fronton. Endvidere murværkets detaljer med omløbende gesims og med profilsten i gesimser og vinduesindfatninger. Dannebrogsvinduerne med fladbuet overdel og en tværsporse i de nederste rammer, indgangsdørene med fine fyldinger mod vest og havedøren mod øst med udvendige skodder er også en del af stuehusets arkitektoniske værdier.

I det indre af stuehuset knytter den arkitektoniske værdi sig til den næsten intakte oprindelige grundplan med køkkenfaciliteter mod nord og de finere beboede og repræsentative rum centralt og syd i huset. Endvidere til detaljer som de høje fyldingsdøre og bemalingerne på lofter, døre og vægge.

Til avlslængernes arkitektoniske værdier hører facadernes opbygning med planlagt og rimelig ensartet vindues- og dørsætning på trods af datidens krav til funktionerne. De sammenbyggede tage med halvvalme og ubrudte tagflader, bortset fra forhøjelsen over vognporten i sydlængen, er med til at understrege sammenhængen. Murværkets stik og detaljer i forbindelse med vinduernes, revledørenes og portenes buede overdele, samt de håndsmedede

båndhængsler og indmurede stabler, er også en del af de arkitektoniske værdier.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier ved Kammerrådsgården knytter sig i det ydre til det røde murværk i alle længer og til stuehusets røde tegltag med to skorstene.

Endvidere til stuehusets detaljer i murværket i forbindelse med gesimser og vinduesindfatninger, samt stuehusets dannebrogsvinduer med buede overkanter og en tværsprosse i underrammerne, til yderdørene med fyldinger og overruder, samt til havedøren med udvendige skodder.

Avlsbygningernes vinduer af træ og støbejern, samt revledørene og portene med håndsmedede beslag, er også en del af de bærende fredningsværdier. Dertil kommer den traditionelle materialeholdning

Indvendig i stuehuset knytter de bærende fredningsværdier sig til den næsten bevarede oprindelige grundplan, pigeværelset mod nord samt kælderen og dennes murede hvælvede lofter mellem træbjælker. Endvidere til fyldingsdørene og disses gerichter og bemaling, samt til de bemalede lofter og vægge.

Indvendig i avlsbygningerne knytter de bærende fredningsværdier sig til værelserne i østenden af sydlængen, samt til gulvene af brosten og teglsten samt bræddelofterne og de murede hvælvede lofter mellem træbjælker. Endvidere til de bevarede inventar, specielt spiltovene i hestestalden. Dertil kommer den traditionelle materialeholdning.